

Warszawa, dnia 15 stycznia 2008 r.

DL-P-V-023-126/07

Pan
Lech Czapla
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Stanisław Pania Minister

W odpowiedzi na pismo z dnia 29 listopada 2007 r., nr PS-6/07, dotyczące poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, uprzejmie przedstawiam następującą opinię.

Istotą projektowanej regulacji jest przywrócenie stanu prawnego sprzed nowelizacji ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547, z późn. zm.), dokonanej ustawą z dnia 6 września 2006 r. o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. Nr 159, poz. 1127). Projektodawcy w uzasadnieniu projektu powracają do zarzutów dotyczących niekonstytucyjności aktualnie obowiązujących przepisów.

Należy zatem zwrócić uwagę, iż w przedmiocie zgodności z Konstytucją RP przepisów ustawy z dnia 6 września 2006 r. o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny (wyrok z dnia 3 listopada 2006 r., sygn. K 31/06), nie znajdując jednak podstaw do stwierdzenia niekonstytucyjności regulacji, których zasadność kwestionują projektodawcy.

Trybunał orzekł, iż:

WYDZIAŁ PREZYDIALNY

L.dz. ....

Data wpływu 16.01.2008

1. Art. 1 pkt 2, 3, 7, 9-16 ustawy z dnia 6 września 2006 r. o zmianie ustawy - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. Nr 159, poz. 1127):

a) są zgodne z preambułą, art. 2, art. 169 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz z art. 3 ust. 2 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego, sporządzonej w Strasburgu dnia 15 października 1985 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 124, poz. 607 oraz z 2006 r. Nr 154, poz. 1107),

b) nie są niezgodne z art. 15 Konstytucji oraz z art. 3 ust. 1 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego.

2. Art. 1 pkt 2, 3, 7, 9-16 ustawy powołanej w punkcie 1 w związku z art. 2 tej ustawy są zgodne z art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji.

3. Ustawa powołana w punkcie 1 jest zgodna z preambułą, art. 2, art. 7 i art. 119 ust. 1 Konstytucji oraz nie jest niezgodna z art. 4 ust. 6 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego.

Uzasadniając powyższe, Trybunał odniósł się do kwestii podnoszonych przez projektodawców, a zatem do wprowadzonej do porządku prawnego możliwości tworzenia grup list kandydatów (blokowania list) oraz do zarzutu naruszenia obowiązującej procedury legislacyjnej przy pracach nad projektem ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw.

Po pierwsze zatem, Trybunał stwierdził, iż *„nie podziela poglądów wnioskodawców o naruszeniu przez zaskarżone przepisy zasady równości prawa wyborczego w znaczeniu materialnym. Przyjęte powszechnie w regulacjach prawnych państw demokratycznych oraz w doktrynie, ukształtowane historycznie rozumienie biernego prawa wyborczego dotyczy wymogów formalnych odnoszonych jednakowo do wszystkich osób fizycznych (obywateli) rywalizujących w walce wyborczej o uzyskanie mandatu przedstawicielskiego. Tak pojmowane bierne prawo wyborcze odnosi się zarówno do wyborów do parlamentu, jak i do wyborów samorządowych. Jest też ściśle związane z czynnym prawem wyborczym, traktowanym również jako zespół formalnych i precyzyjnie określonych przez prawo wymogów odnoszonych do wszystkich osób (obywateli) biorących udział w wyborach. Taka jest też treść normatywna zasady równości wyborów, zamieszczonej w art. 169 ust. 2 Konstytucji.*

Dotyczy ona formalnych i jednakowych dla wszystkich kandydatów, precyzyjnie określonych przez ustawę wymogów składających się na czynne i bierne prawo wyborcze. Wymogi te nie zostały zmienione przez ustawę nowelizującą”.

Ponadto Trybunał zauważył, iż „Ponieważ jednak zasada wyborów proporcjonalnych (tzn. takich, w których w ostatecznym rezultacie liczba głosów uzyskanych przez listę pozostaje w odpowiednim stosunku do uzyskanych przez nią mandatów) nie została w odniesieniu do wyborów samorządowych (jak i senackich) objęta konstytucjonalizacją, jest oczywiste, że wprowadzenie do samorządu wyborów większościowych, a zatem całkowicie dysproporcjonalnych, nie mogłoby być uznane przecież również w żadnym wypadku za niekonstytucyjne”.

Po drugie, Trybunał Konstytucyjny nie zakwestionował konstytucyjności ustawy nowelizującej także ze względu na podnoszone uchybienia procedury prawodawczej; zauważył bowiem, iż „Decydujące znaczenie dla oceny tych faktów z punktu widzenia badanego przez Trybunał Konstytucyjny wniosku ma jednak kwestia, czy naruszenie trybu ustawodawczego dotyczyło norm wynikających bezpośrednio z Konstytucji, w tym z konstytucyjnie określonych elementów postępowania ustawodawczego (...) W badanym wypadku naruszenie Regulaminu Sejmu nie miało praktycznie żadnego wpływu na sam fakt i treść uchwalonego następnie prawa”.

*Trybunał Konstytucyjny negatywnie ocenił natomiast *vacatio legis* badanej ustawy nowelizującej, nie zdecydował się jednak na uznanie jej niekonstytucyjności z tej przyczyny.*

Mając na uwadze powyższe, należy wskazać, iż również projektowane regulacje nie budzą zastrzeżeń z punktu widzenia zgodności z Konstytucją RP oraz spójności z systemem prawa. Trzeba bowiem zwrócić uwagę, iż materię prawa wyborczego w odniesieniu do samorządu terytorialnego objęto konstytucjonalizacją w zakresie wyznaczonym przez art. 169 ust. 2 i 3 Konstytucji RP.

Wybory do organów stanowiących są powszechne, równe, bezpośrednie i odbywają się w głosowaniu tajnym. Zasady i tryb zgłaszania kandydatów i przeprowadzania wyborów oraz warunki ważności wyborów określa ustawa (art. 169

ust. 2). Zasady i tryb wyborów oraz odwoływania organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego określa ustawa (art. 169 ust. 3).

Wypełnienie treścią powyższych ram określonych w Konstytucji RP należy do kompetencji Sejmu i Senatu RP. W tym miejscu należy przywołać wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 lutego 2005 r., sygn. K 17/03, w którym stwierdzono, iż „Uprawnienie Sejmu i Senatu do ustawowego regulowania zasad przeprowadzania wyborów w sposób nie kolidujący z przepisami Konstytucji i respektujący zasady konstytucyjne postrzegane być winno jako naturalne następstwo przypisania tym organom (art. 10 ust. 2) charakteru organów władzy ustawodawczej oraz powierzenia im (art. 95 ust. 1 Konstytucji) sprawowania tej władzy”.

Tym samym nadanie określonego kształtu regulacjom w sferze prawa wyborczego w odniesieniu do samorządu terytorialnego pozostaje kwestią merytoryczną, uzależnioną od woli ustawodawcy.

Z wyrazami szacunku

Zbigniew Cwiąkałski

Zbigniew Cwiąkałski

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 22 stycznia 2008 r.

Cena 0,18 zł + 22% VAT

